

حاملگی خارج رحمی چیست؟

جایگزینی محصولات حاملگی در خارج از حفره رحم (مثلا در لوله رحم یا هر جای دیگر)

علل حاملگی خارج از رحم:

- عفونت لوله های رحمی و سابقه بیماریهای التهابی لگن
- ناهنجاریهای ساختمانی در لوله
- اعمال جراحی بر روی لوله های رحمی
- چسبندگی داخلی و خارجی لوله
- وجود آی یو دی (IUD)
- حاملگی با روشهای کمک باروری
- استفاده از قرص های ضدبارداری فقط حاوی پروژسترون
- مصرف سیگار

تشخیص:

تست حاملگی، معاینه لگن، مشاهده علائم بالینی، سونوگرافی

علائم حاملگی خارج از رحم:

- تهوع و استفراغ
- درد در ناحیه لگن یا شکم
- درد در یک طرف یا دو طرف شکم
- سرگیجه یا ضعف
- درد در شانه، گردن یا مقعد
- لکه بینی یا خونریزی

درمان:

۱- درمان دارویی با استفاده از داروی متوتروکسات (اگر این نوع حاملگی به طور واضح تشخیص داده شود و جنین نسبتا کوچک باشد)

۲- لاپاراسکوپی (در صورتی که لوله های رحمی پاره نشده باشند برش کوچکی در شکم ایجاد شده و از طریق آنها وسایل لازم برای دیدن و در آوردن حاملگی خارج رحمی وارد میشود.)

۳- لاپاراتومی (عمل جراحی باز در صورت پارگی لوله های رحمی و شرایط اورژانس در بیمار برای جلوگیری از خونریزی)

درباره متوتروکسات :

این دارو به صورت وریدی و یا عضلانی تزریق می شود و از طریق جریان خون به جنین می رسد. در آنجا با متوقف کردن رشد سلولهای جنین و جفت، حاملگی را به پایان می رساند. (با گذشت زمان و شروع اثر دارو جنین کوچک در بدن جذب می شود)

عوارض متوتروکسات :

- تهوع ، استفراغ ، اسهال و درد شکمی
- زخم های دهان
- خشکی پوست و ضایعات پوستی مختلف
- افزایش حساسیت به نور آفتاب : (استفاده از کرم های ضد آفتاب و کلاه توصیه می شود.)
- احساس خستگی ، سردرد و منگی در بعضی از بیماران
- تشدید موقت درد در مفاصل و عضلات بعد از مصرف دارو در بعضی از بیماران

احتیاط های در زمان مصرف متوتروکسات

*اجتناب از مواجهه با منابع عفونی : چون سیستم ایمنی با مصرف متوتروکسات ضعیف می شود ، احتمال ابتلا به بعضی عفونت ها بویژه آبله مرغان و زونا زیاد می شود . بنابراین باید از نزدیک شدن به افرادی که مبتلا به این عفونت ها هستند اجتناب کنید

*حاملگی و شیردادن : متوتروکسات نباید در دوران حاملگی و شیردهی مصرف شود .

توصیه های لازم :

- ۱- هر گونه عوارض زیر را به پرستار گزارش دهید :
مدفوع سیاه قیری - لرز - تب - گلودرد - خونریزی - کبودی - سرفه کوتاهی تنفس - ادرار خونی یا تیره - نقاط سفید و زخم در دهان
- ۲ - نازک شدن و ریزش موها : این عارضه نیز به ندرت اتفاق می افتد . ریزش مو دائمی نیست و با قطع دارو ، موها دوباره می رویند .
- ۴ - در صورت عدم محدودیت روزانه ۱۰ - ۱۲ لیوان آب مصرف کنید .
- ۵ - داروهایی که به شکل شیاف هستند استفاده نکنید .
- ۶ - از مصرف سیر ، جینسینگ ، جینکو و داروهای ضد درد ، ویتامین ای ، آسپیرین و هر نوع فرآورده دارویی و مکمل خودداری کنید . غذاهای غنی از شیر می تواند منجر به کاهش جذب متوتروکسات شود

انستیتوت تخصصی و خدمات بهداشتی درمانی امیرالمومنین

مرکز آموزشی پژوهشی درمانی

امیرالمومنین (ع)

حاملگی خارج از رحمی

بمفlet آموزشی بیماران

تاییدکنندگان :

دکتر شهرزاد آقاعمو

(متخصص زنان و زایمان)

دکتر سارا کهریزی

(دکترای عمومی داروسازی)

ATF22-1/3/03.03

آدرس سایت بیمارستان :

<https://amirhos.semums.ac.ir>

*به دلیل احتمال افتاب سوختگی با مصرف این دارو ، از خورشید و لامپهای خورشیدی دوری کرده و و حتما لباس های مناسب و ضدافتاب و عینک افتابی استفاده کنید .

*از مسواک نرم و دهانشویه بدون الکل استفاده کنید .

*از مصرف خودسرانه دارو(امپرازول، پنتوپرازول، لانسوپرازول)و داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی (ایبوپروفن ، دیکلوفناک ناپروکسن، پیروکسیکام، ایندومتاسین،...)خودداری کنید زیرا احتمال افزایش غلظت متوتروکسات با این داروها وجود دارد .

*بیمار و کسانی که با او در تماس اند نباید با واکسن های حاوی ویروس زنده واکسینه شوند .

*در صورتی که منعی وجود ندارد مصرف مایعات را به ۲-۳ لیتر در روز برسانید که از رسوب دارو پیشگیری شود .

* مصرف الکل ممنوع می باشد .

علایم هشدار :

در صورت سردرد ، سرگیجه ، احساس ضعف و بی حالی ، خونریزی غیرطبیعی ، نشانه های دال بر واکنش شدید حساسیتی شامل: خارش ، راش ، کهیر و گرگرفتگی و ... بلافاصله به بیمارستان مراجعه نمایید .

منبع: بارداری ویلیامز ۲۰۱۰، پرستاری بهداشت

مادران و نوزادان ضیغمی ۱۴۰۱ ناشر جامعه نگر

۷- در زمان تزریق یا مصرف خوراکی متوتروکسات در همان روز از خوردن هر مولتی ویتامین یا مکمل حاوی فولیک اسید اجتناب کنید، زیرا مصرف همزمان متوتروکسات و اسیدفولیک اثربخشی متوتروکسات را کاهش می دهد .

توصیه های پس از ترخیص:

*تا ۶ هفته نزدیکی نداشته باشید .

*طی درمان و حداقل ۸ هفته بعد از آن از روش های ضدبارداری استفاده نمایید .

*برای بارداری مجدد حداقل ۳ تا ۶ ماه صبر کنید تا بدن شما شرایط سلامتی کافی را به دست آورد و حتما از قبل از بارداری تحت نظر پزشک متخصص زنان باشید *حرکات غیر معمول و شدید (مانند پرش و حرکات ناگهانی و ... نداشته باشید)

* چون متوتروکسات سبب کاهش اسیدفولیک بدن می شود لذا پس از اتمام مصرف طبق نظر پزشک ، اسیدفولیک روزانه ۱ میلیگرم مصرف شود.

*باید دوباره برای آزمایش خون بتا هاش سی جی مراجعه کنید تا مطمئن شوید که حاملگی واقعا پایان پذیرفته است.

*توجه: اگر ارهش خون شما منفی است، بعد از درمان بارداری خارج رحمی به تزریق آمپول رگام نیاز خواهید داشت مگر اینکه ارهش خون پدر نوزاد هم منفی باشد

*در زمان مصرف و تا یک ماه بعد از مصرف از اهدای خون خودداری کنید .